

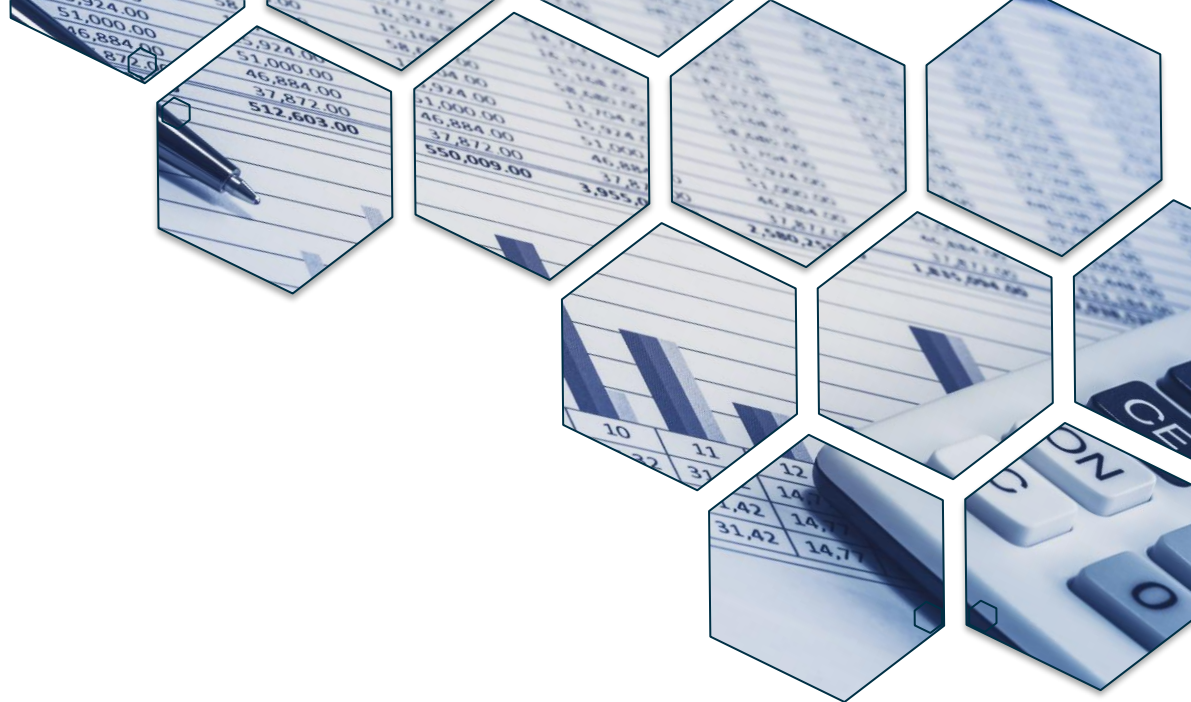
Proud ownership

Aker Pensjonskasse

IFRS 9 Implementering i praksis for Aker pensjonskasse

Digitalt regnskapsseminar – Pensjonskasseforeningen

5. desember 2023

Aker pensjonskasse

- Aker pensjonskasse ble etablert 1990 for å drive pensjonskasse for bedrifter i Norge som inngår i Aker, Aker Solutions og Kværner
- Pensjonskassen har pr 2022 en forvaltningskapital på 5,0 milliarder kroner
- 2 aktive medlemmer, 12 400 fripoliser og 2160 pensjonister
- Pensjonsutbetalinger utgjør ca. 230 millioner pr. år
- Kassen er lukket og tar ikke imot nye medlemmer
- Fire ansatte:

Daglig leder: Berit Mørck

Finanssjef: Henrik Berge-Hofstad

Senior pensjonsrådgiver: Annette Witzøe

Regnskapsansvarlig: Thorill Gylder

- www.akerpensjonskasse.com

Agenda

Vår agenda i dag vil fokusere på tre hovedtemaer:

1. Gjennomgang av alternative standarder for klassifisering og måling for finansielle eiendeler

2. Faktisk beregning av tapsavsetning for investeringer som måles til amortisert kost

3. Gjennomgang av endrede notekrav

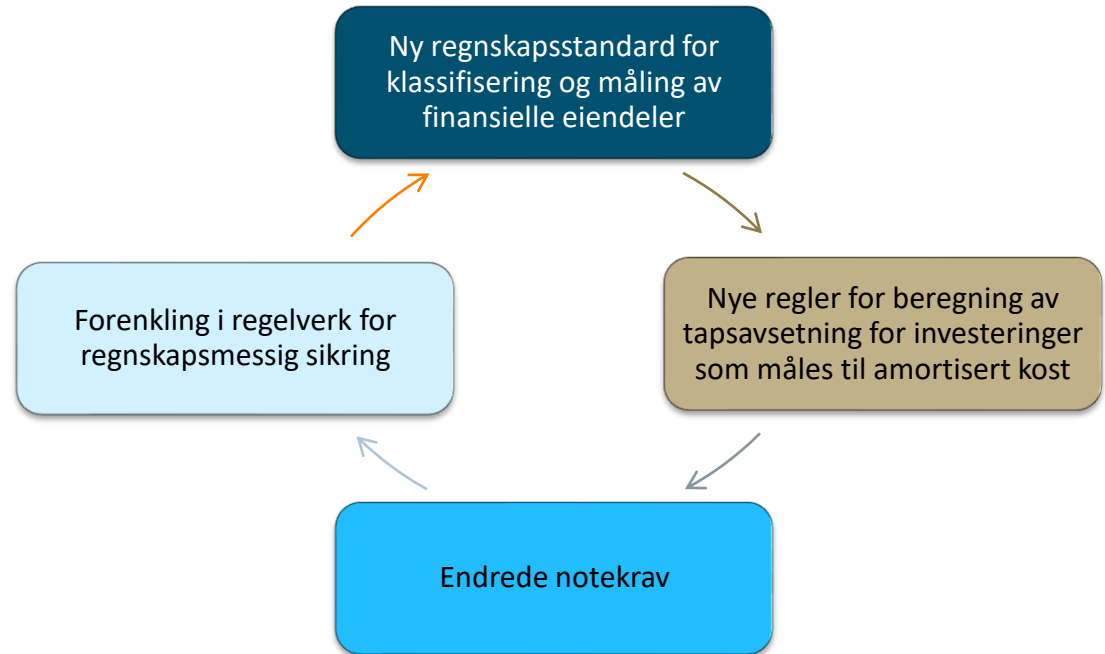
Kilder til informasjon:
PWC
Deloitte
Finanstilsynet
Lovdata

Ansvarsfraskrivelse: Innføring av IFRS 9 i årsregnskapet er en pågående prosess. Endringer og eventuelt inkludering av ytterligere elementer kan forekomme frem til innlevering av årsregnskap.

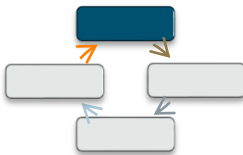
IFRS 9

IFRS 9 er en internasjonal regnskapsstandard som pensjonskasser må implementere for å «forbedre» risikostyring og rapportering av finansielle instrumenter.

Finansielle instrumenter skal innregnes og måles i samsvar med IFRS 9 fra regnskapsår påbegynt 1. januar 2023.

Ny regnskapsstandard for klassifisering og måling av finansielle eiendeler

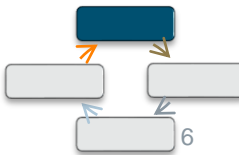
Ny regnskapsstandard
for klassifisering og
måling av finansielle
eiendeler

1. Amortisert kost

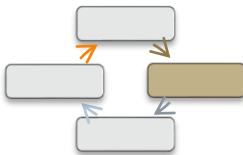
2. Virkelig verdi over
utvidet resultat (OCI)

3. Virkelig verdi over
resultatet

Vil medføre
ECL beregning

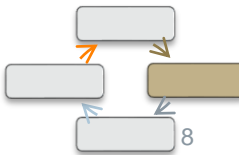
Nye regler for beregning
av tapsavsetning for
investeringer som måles
til amortisert kost

Beregning av forventet kredittap «ECL»

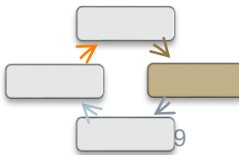
Nye regler for beregning
av tapsavsetning for
investeringer som måles
til amortisert kost

Eksponering
ved
Mislighold
(‘EAD’) **X** Sannsynlighet
for
mislighold
(‘PD’) **X** Tap gitt
mislighold
(‘LGD’)

Beregning av forventet kredittap «ECL»

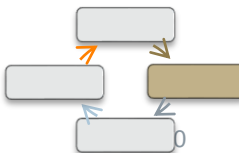
- Noen utfordringer:
 - **Kompleksiteten i modellen:** IFRS 9 introduserer en mer fremtidsrettet tilnærming til kredittap ved å inkludere forventede tap fra øyeblikket et finansielt instrument anskaffes. Dette øker kompleksiteten i beregningsmodellene.
 - **Datakvalitet og tilgjengelighet:** Implementering av ECL-beregninger krever pålitelige og tilgjengelige data. Mangel på tilstrekkelig data eller utfordringer knyttet til datakvalitet kan påvirke nøyaktigheten av beregningene.
 - **Forventningsstyring:** Estimering av forventede kredittap basert på fremtidige hendelser og økonomiske forhold innebærer usikkerhet. Å håndtere denne usikkerheten og utvikle realistiske forventninger er en betydelig utfordring.
 - **Oppfølging:** ECL-beregningene skal justeres for finansielle eiendeler med endring i kredittrisiko siden innregning. Mangel på tilstrekkelig risikodata på unoterte finansielle eiendeler kan påvirke nøyaktigheten av beregningene.
 - **Kredittsykluser:** ECL-beregningene er påvirket av kredittsykluser, og å identifisere riktig tidspunkt for å justere modellparametere i samsvar med endringer i kredittforholdene kan være utfordrende.

Eksponering ved Mislighold ('EAD')

Rating	Verdi AK-Mandat 1	Verdi AK-Mandat 2	Verdi AK-Mandat 3	Verdi AC-Totalt
AAA	120 000 000			120 000 000
AA	200 000 000			200 000 000
A	50 000 000			50 000 000
BBB	50 000 000			50 000 000
BB				
B				
CCC eller lavere				
Ikke ratet	500 000 000	350 000 000	300 000 000	1 150 000 000
OMF AAA	25 000 000			25 000 000
OMF AA				
Infra, AAA				
Infra, AA				
Infra, A				
Infra BBB/IR				
SUM	945 000 000	350 000 000	300 000 000	1 595 000 000

- AK= Amortisert kost

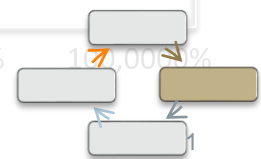
Sannsynlighet for mislighold ('PD')

MOODY'S
INVESTORS SERVICE

Rating	År									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aaa	0,0001%	0,0002%	0,0007%	0,0018%	0,0029%	0,0040%	0,0052%	0,0066%	0,0082%	0,0100%
Aa1	0,0006%	0,0030%	0,0100%	0,0210%	0,0310%	0,0420%	0,0540%	0,0670%	0,0820%	0,1000%
Aa2	0,0014%	0,0080%	0,0260%	0,0470%	0,0680%	0,0890%	0,1110%	0,1350%	0,1640%	0,2000%
Aa3	0,0030%	0,0190%	0,0590%	0,1010%	0,1420%	0,1830%	0,2270%	0,2720%	0,3270%	0,4000%
A1	0,0058%	0,0370%	0,1170%	0,2260%	0,3300%	0,4360%	0,5460%	0,6600%	0,7730%	0,7000%
A2	0,0109%	0,0700%	0,2220%	0,3450%	0,4670%	0,5830%	0,7100%	0,8290%	0,9320%	1,2000%
A3	0,0389%	0,1500%	0,3600%	0,5400%	0,7300%	0,9100%	1,1100%	1,3000%	1,5200%	1,8000%
Baa1	0,0900%	0,2800%	0,5600%	0,8300%	1,2000%	1,5500%	2,1100%	2,8500%	3,3400%	3,6000%
Baa2	0,1700%	0,4700%	0,8300%	1,2000%	1,5500%	2,1100%	2,8500%	3,3400%	3,6000%	3,6000%
Baa3	0,4200%	1,0500%	1,7100%	2,3800%	3,0500%	3,7000%	4,3300%	4,9700%	5,5700%	6,1000%
Ba1	0,8700%	2,0200%	3,1300%	4,2000%	5,2300%	6,2300%	7,0600%	7,8900%	8,6900%	9,4000%
Ba2	1,5600%	3,4700%	5,1800%	6,8000%	8,4100%	9,7700%	10,7000%	11,6600%	12,6500%	13,5000%
Ba3	2,8100%	5,5100%	7,8700%	9,9000%	11,7000%	13,2700%	14,6700%	15,9300%	17,0700%	17,6600%
B1	4,6800%	8,3800%	11,5800%	13,8500%	16,1700%	17,8900%	19,1300%	20,3300%	21,3400%	22,2000%
B2	7,1600%	11,6700%	15,5500%	18,1300%	20,7000%	22,6500%	24,0100%	25,1500%	26,2200%	27,2000%
B3	11,6200%	16,6100%	21,0300%	24,0400%	27,0500%	29,2000%	31,0000%	32,5800%	33,7800%	34,9000%
Caa1	17,3816%	23,2342%	28,6386%	32,4788%	36,3137%	38,9667%	41,3854%	43,6570%	45,6718%	47,7000%
Caa2	26,0000%	32,5000%	39,0000%	43,8000%	48,7500%	52,8881%	55,9533%	58,5000%	61,4500%	65,0000%
Caa3	50,9902%	57,0088%	62,4500%	66,2420%	69,8217%	72,8110%	75,3303%	76,4853%	78,5812%	80,7000%
Ca	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%
C	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%	100,0000%

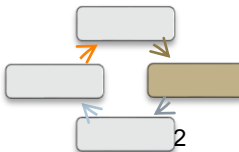
- Probability default basert på tallmateriale publisert av Moody's
- PD beregningen skiller mellom 12-måneders og livslangt forventet kredittap og det er underliggende risiko i obligasjonen som avgjør hvilke metode man bruker.
- Man må videre vurdere hva man skal sette som rating på porteføljens ikke-ratede obligasjoner. Her bør man bruke et forsiktighetsprinsipp!
- Aker pensjonskasse har for eksempel vurdert ikke-ratede obligasjoner til å være i den lave enden av Investment Grade, selv med stort andel kommuneobligasjoner.

Tap gitt mislighold ('LGD')

Rating	
AAA	24,08 %
AA	24,08 %
A	24,08 %
BBB	24,11 %
BB	22,67 %
B	25,25 %
CCC eller lavere	28,87 %

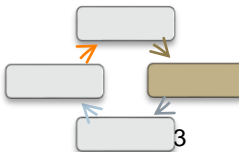
Loss given default satser er hentet fra «Capital and Risk Management Report (Pillar 3)» fra årsrapporter til diverse Nordiske banker. Satser er gjennomsnitt av bankenes LGD selskapsrisiko

Beregning av forventet kredittap «ECL»

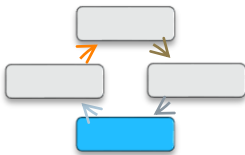
«EAD» **×** «PD» **×** «LGD» **=** «ECL»

Rating	Verdi AC- Totalt	Rating	År 1	Rating	År 1	Beregnet ECL
AAA	120 000 000	AAA	0,0001%	AAA	24,08 %	14
AA	200 000 000	AA	0,0014%	AA	24,08 %	655
A	50 000 000	A	0,0109%	A	24,08 %	1 309
BBB	50 000 000	BBB	0,1700%	BBB	24,11 %	20 494
BB	-	BB	0,4200%	BB	22,67 %	-
B	-	B	11,620%	B	25,25 %	-
CCC eller lavere	-	CCC eller lavere	17,381%	CCC eller lavere	28,87 %	-
Ikke ratet	1 150 000 000	BB	0,4200%	BB	22,67 %	1 164 513
OMF AAA	25 000 000	AAA	0,0001%	AAA	24,08 %	82
						1 186 706,54

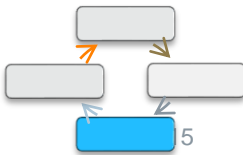

Endrede notekrav

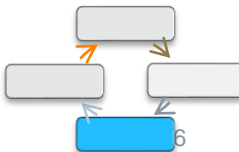
Endrede notekrav

1. Regnskapsprinsipper
2. Finansielle eiendeler
3. Forventet tap
4. Sammenligning med tidligere regnskaper
5. Tidlig varslng av tap

Endrede notekrav

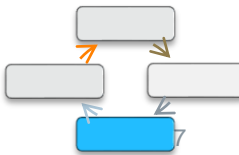
- **Regnskapsprinsipper:** Legg til en beskrivelse av hvordan pensjonskassen implementerer IFRS 9-prinsippene i regnskapsavleggingen.
- **Finansielle eiendeler:** Spesifiser hvilke finansielle eiendeler pensjonskassen innehar og hvordan de klassifiseres i henhold til IFRS 9 (dvs. målt til amortisert kost eller til virkelig verdi gjennom resultatet).
- **Forventet tap (Expected Credit Losses):** Beskriv hvordan pensjonskassen beregner forventede tap på finansielle eiendeler i tråd med IFRS 9. Dette inkluderer metodene for vurdering av kredittap og økonomiske indikatorer som brukes.
- **Sammenligning med tidligere regnskaper:** Gi en sammenligning med tidligere perioder for å vise effekten av overgangen til IFRS 9 på pensjonskassens finansielle rapportering.
- **Tidlig varslings av tap:** Dersom det er relevante, gi informasjon om eventuelle indikasjoner på tidlig varslings av tap i henhold til IFRS 9.

Endrede notekrav

Sammenligning med tidligere regnskaper: Gi en sammenligning med tidligere perioder for å vise effekten av overgangen til IFRS 9 på pensjonskassens finansielle rapportering.

TNOK					
Regnskaps post	Beskrivelse	IAS 39 31.12.2022	Endret klassifisering	Endring i tapsavsetning	IFRS 01.01.2023
Finansielle eiendeler målt til Amortisert kost					
2.3.1	Rentebærende papirer	1 595 000	-	- 1 186	1 593 814
2.3.2	Utlån og fordringer	-	-	-	-
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi					
2.4.1	Aksjer og andeler	1 800 000	-	-	1 800 000
2.4.2	Rentebærende vp	350 000	-	-	350 000
2.4.3	Utlån og fordringer	-	-	-	-
Sum		3 745 000			3 743 814

Siste tanker

- Dialog med forvaltere, analytikere og rådgivere, de kjenner underliggende risiko i finansielle eiendeler best
- Dialog med revisor
- Bare å begynne!